

בש"פ 2425/21 - מדינת ישראל נגד עזיז אבו עסא

בבית המשפט העליון

בש"פ 2425/21

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

העוררת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: עזיז אבו עסא

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט י' עדן) במ"ת 46503-12-20 מיום 7.4.2021

בשם העוררת: עו"ד אופיר טישלר

בשם המשיב: עו"ד יוסי זילברברג

החלטה

לפני ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט י' עדן) בתיק מ"ת 46503-12-20 מיום 7.4.2021 אשר הורה על פתיחת חלונות קבועים במסגרת המעצר בפיקוח אלקטרוני בו נתון המשיב.

1. ביום 21.12.2020 הוגש כתב אישום נגד המשיב וחמישה נאשמים נוספים, אשר ארבעה מתוכם בני משפחתו. כתב האישום מייחס למשיב עבירות של איומים, סחיטה באיומים וקשירת קשר לביצוע פשע. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצר המשיב ויתר הנאשמים עד לתום ההליכים נגדם. ביום 21.1.2021 הורה בית המשפט המחוזי על שחרור המשיב לחלופת מעצר בפיקוח אלקטרוני בכפוף לתנאים מגבילים. ביום 28.1.2021 קיבל בית משפט זה באופן חלקי ערר על החלטה זו, והורה על מעצר המשיב מאחורי סורג ובריש עד להגשת תסקיר בעניינו

(בש"פ 490/21).

2. ביום 16.3.2021, לאחר קבלת תסקיר שירות מבחן ותסקיר משלים שבחן ערבים ומפקחים אחרים, הורה בית המשפט המחוזי בהסכמת העוררת כי המשיב יעבר למעצר בפיקוח אלקטרוני בכתובת שהוצעה שבה יהיה נוכח בכל עת אחד מחמשת המפקחים שאושרו, בכפוף לתנאים מגבילים נוספים.
3. ביום 6.4.2021 הגיש המשיב בקשה לפתיחת חלונות קבועים למשך חודש הרמדאן וחג עיד אל פיטר, החל מיום 12.4.2021 ועד ליום 13.5.2021, בין השעות 15:00-22:00. זאת על מנת לאפשר לו לקיים את מצוות החג. לאחר קיום דיון קיבל בית המשפט את הבקשה באופן חלקי, והורה כי המשיב יהיה רשאי לצאת מכתובת המעצר בפיקוח אלקטרוני בין התאריכים 13.4.2021 ל-13.5.2021, בכל אחד מהימים א', ג' ו-ו', בין השעות 17:00-22:00, ישירות אל מקום התפילה ביישוב שגב שלום ומשם ישוב חזרה לכתובת המעצר. כן נקבע, כי המשיב יוכל לצאת בשלושת ימי חג עיד אל פיטר, גם אם ימי החג לא יחולו בימים א', ג' ו-ו'.
4. מכאן הערר שלפני. העוררת טוענת כי החלטת בית המשפט המחוזי סותרת את מהותו ותכליתו של מעצר בפיקוח אלקטרוני. בנוסף, מאחר שמיוחסות למשיב עבירות חמורות של סחיטה באיומים ולאור מסוכנותו הגבוהה והחשש משיבוש הליכים, לא היה מקום להורות על פתיחת חלונות כלשהם בעניינו. משכך, אין לאפשר לו להימצא באופן קבוע במקום בו מתקיימות תפילות המוניות.
5. המשיב טען מנגד כי המסוכנות המיוחסת לו על ידי העוררת כעת, עומדת בסתירה להסכמתה למעצרו בפיקוח אלקטרוני ואף להמלצת שירות המבחן. בנוסף, ההלכות שאליהן הפנתה העוררת בבקשתה, אינן נוגעות למקרה שלפנינו שעיקרו אישור יציאה לצורך תפילה במסגד לנאשם המואשם בעבירות של איומים וסחיטה באיומים שעומדת לו חזקת החפות.
6. דין הערר להתקבל. כמפורט בכתב האישום, למשיב מיוחסות עבירות חמורות של איומים וסחיטה באיומים. חומרת העבירות כמו גם חלקו המרכזי של המשיב בביצוען, כמתואר בכתב האישום, מלמדים על מסוכנות רבה הנשקפת ממנו. לכן, מצטרף חשש מובנה הקיים בעבירות של סחיטה באיומים, מעצם טבען ומהותן, שהמסוכנות של המשיב באה לידי ביטוי גם בהיבט של חשש לשיבוש מהלכי משפט מצדו, בדרך של הטלת מורא (בש"פ 3355/04 חמודה נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (18.4.2004); בש"פ 7322/03 עמר נ' מדינת ישראל (14.8.2003)). מעבר לכך, מתסקירי שירות המבחן עולה כי המשיב סובל מקושי בוויסות דחפיו, בעל נטייה להפחית מחומרת מעשיו וקיים חשש שהוא עשוי לפעול באופן אימפולסיבי ואלים. בעקבות זאת, המלצתו הראשונית של שירות המבחן הייתה לא לשחררו לחלופת מעצר. בנסיבות אלה, יש להקפיד שהמעצר בפיקוח אלקטרוני ישמש כתחליף ראוי למעצר מאחורי סורג וברית.
7. מעבר לכך, אינני סבור כי מתן אישור יציאה קבוע לתפילה עולה בקנה אחד עם תכליתו של מעצר בפיקוח אלקטרוני. בית משפט זה עמד על מהותו של מעצר בפיקוח אלקטרוני, בפרט בכל הנוגע ל"חלונות האוורור", בבש"פ 77/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 13-14 (11.1.2017) בו נאמר כי:

"מי שנעצר בפיקוח אלקטרוני הוא בגדר עצור, ולא בגדר משוחרר בערובה (חלופת מעצר), ומסטאטוס נורמטיבי זה גם

נגזרות זכויותיו והמגבלות החלות עליו. אין מדובר בסטאטוס ביניים בין מעצר לשחרור בערובה אלא מדובר במעצר המתבצע בתנאים אחרים – לא מאחורי סורג ובריאח אלא במקום אחר שקבע בית המשפט, ותחת פיקוח אלקטרוני ותנאים מגבילים שנקבעו לגביו, חלף פיקוח סוהרים וחומות הכלא. לסטאטוס המשפטי של מי שנתון בתנאי פיקוח אלקטרוני כעצור יש השלכות בהיבטים שונים (כגון לענין תוצאות הפרה של תנאי הפיקוח האלקטרוני), לרבות בהיבט הנוגע לענייננו של "חלונות פיקוח"...

הוראה זו של המחוקק [סעיף 22ד(1)(ג) לחוק המעצרים – ד.מ.] מצביעה על כך כי חלונות פיקוח של מי שנתון בפיקוח אלקטרוני מוגבלות ככלל לצרכים אישיים חיוניים ("טיפול רפואי, טיפול נפשי או טיפול אחר הדרוש למפוקח"), או לצרכים טיפוליים-שיקומיים ("פגישה עם קצין מבחן" או "לתכלית אחרת שהומלצה בתסקיר המעצר").

ברוח זו יש ליתן תוכן גם להוראת העוללות בדבר התרת חלון פיקוח "לתכלית חשובה אחרת, מטעמים שיירשמו." מעבר לסייג הקבוע בחוק בדבר חשיבות התכלית, נדרש לדעתי גם שהתכלית תעלה בקנה אחד עם המגמה העולה מהתכליות שפורטו במפורש בחוק ועם תכליות המעצר בכלל... (ההדגשות במקור – ד.מ.).

סבורני אפוא כי "חלונות" המאפשרים יציאה ממקום הפיקוח לפרק זמן ממושך, באופן קבוע, חוטאים למטרות הפיקוח וסותרים את עצם היותו של המפוקח בסטטוס של עצור. עוד יש להוסיף כי גם באשר לנאשם המצוי בחלופת מעצר לא ניתן אישור כעניין שבשגרה לבקשות ליציאה לתפילה, אלא כל מקרה נבחן לגופו ולנסיבותיו (ראו: בש"פ 10697/05 אזורגה נ' מדינת ישראל, פסקה ה' (6.12.2005)). ואין באמור כדי להפחית כהוא זה מחשיבות קיומן של מצוות דתו של המשיב ומחשיבותו של חופש הפולחן.

דין הערר להתקבל.

ניתנה היום, ל' בניסן התשפ"א (12.4.2021).

ש ו פ ט